

คณะวิทย์ มหิดล รวมกลุ่มวิจัยไม้ยืนต้น เพื่อความยั่งยืนของทรัพยากรป่าไม้

คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ได้รวมกลุ่มวิจัยไม้ยืนต้นเพื่อความยั่งยืนของทรัพยากรป่าไม้ นำโดยอาจารย์กรวิศุ์ ฤกษ์กลาง และคณาจารย์ ภาควิชาชีววิทยา ภาควิชาพฤกษศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ และคณาจารย์ คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา และยังได้รับความร่วมมือต่างสถาบันกับคณาจารย์ในภาควิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ซึ่งการรวมกลุ่มวิจัยนี้เป็นเพื่อนำการวิจัยในลักษณะ R&D ในไม้ยืนต้นอนุรักษ์ที่หายากใกล้สูญพันธุ์หรือไม้ยืนต้นที่มีคุณค่าสูงทางเศรษฐกิจ เช่น กุหลาบพันปี สนสองใบ สักทอง พยุง ชิงชัน มะเกลือ เป็นต้น

สำหรับพยุงที่กำลังเป็นข่าวการลักลอบตัดแปรรูปเพื่อนำส่งต่างประเทศในขณะนี้ นั้น ทางกลุ่มวิจัยได้ตระหนักถึงสภาพที่วิกฤตและเป็นอันตรายต่อพยุง จึงได้ริเริ่มวิจัยโดยแสวงหาแม่ไม้พยุงคุณภาพที่มีลักษณะดีเด่น (Elite Tree) เช่น ลำต้นเปลาตรง กิ่งก้านน้อย เส้นรอบวงใหญ่ โรคน้อย อายุยืนหลายปี ผ่านการคัดสรรจากธรรมชาติ และดำรงชีวิตอยู่รอดได้เป็นอย่างดี เพื่อหาวิธีทำให้มีอัตราการเจริญเติบโตที่เร็วขึ้นกว่าเดิม และใช้เทคโนโลยีชีวภาพในการผลิตต้นกล้าพยุงให้มีปริมาณมากเพียงพอเพื่อเอื้อประโยชน์ต่อการนำกลับคืนสู่ธรรมชาติที่ถูกทำลาย ทั้งในถิ่นกำเนิดและนอกถิ่นกำเนิดที่มีภูมิประเทศและภูมิอากาศที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตต่อไป

ดังนั้นในโอกาสที่คณะวิทยาศาสตร์ฯ ครบ

รอบ ๕๔ ปี (วันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๕) กลุ่มวิจัยไม้ยืนต้นเพื่อความยั่งยืนของทรัพยากรป่าไม้ไทย ดำเนินการผลิตกล้าพยุง เพื่อแจกจ่ายประชาชนจำนวน ๓๕๐ ต้น ตามโครงการปลูกต้นไม้ถวาย ๘๐ ล้านต้น เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ๘๐ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๕ เพื่อร่วมกันทำความดีถวายแด่แม่ของแผ่นดิน รณรงค์ปลูกจิตสำนึก สร้างความตระหนักให้ประชาชนทุกหมู่เหล่าได้มีส่วนร่วมในการฟื้นฟูอนุรักษ์และดำรงรักษาทรัพยากรป่าไม้และสิ่งแวดล้อม

สำหรับพยุงเป็นไม้ยืนต้น พระราชทานแก่จังหวัดหนองบัวลำภู มีชื่อวิทยาศาสตร์ *Dalbergia cochinchinensis* Pierre ชื่อสากล Siamese Rosewood, Thailand Rosewood, Tracwood วงศ์ Fabaceae มีถิ่นกำเนิดเดิมอยู่ในคาบสมุทรมอินโดจีน ได้แก่ พม่า ไทย ลาว เขมร และเวียดนาม โดยเฉพาะที่ “มณฑลโคชินจีน” ทางตอนใต้ของเวียดนาม จึงเป็นที่มาของ specific epithet ว่า “cochinchinensis” จัดเป็นไม้เศรษฐกิจที่ราคาแพงมากที่สุดชนิดหนึ่งของตลาดโลก ในไทยจัดอยู่ในกลุ่ม “ไม้กระยาเลย” ซึ่งเป็นไม้หวงห้ามประเภท ก. ตามพ.ร.บ.ป่าไม้ พ.ศ. ๒๕๔๔ แต่หลังจากมีพ.ร.บ.สวนป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ทำให้ประชาชนทั่วไปสามารถปลูกได้ แต่ต้องขึ้นทะเบียนสวนป่าต่อเจ้าหน้าที่กรมป่าไม้ เมื่อครบรอบการตัดฟันคือ ๒๐ ปีขึ้นไป ต้องขออนุญาตต่อเจ้าหน้าที่กรมป่าไม้จึงจะนำไปขายหรือใช้ประโยชน์ได้ พยุงยังจัดเป็นไม้มงคล ๑ ใน ๙ ชนิด ที่ใช้ในพิธีวางศิลาฤกษ์และปลูก

เป็นสิริมงคลภายในบริเวณบ้าน เชื่อว่าช่วยพุงฐานะของครอบครัวให้รุ่งเรืองมั่นคงไม่ประสบสภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ

ลักษณะทั่วไป พยุงเป็นไม้ยืนต้นผลัดใบ ขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ จัดอยู่ในวงศ์ถั่ว มีความสูงถึง ๒๕ เมตร เปลือกสีเทาเรียบลอกเป็นแผ่นบางๆ เปลือกในสีน้ำตาลแกมเหลือง เรือนยอดกว้างทรงกลมหรือรูปไข่ ใบประกอบแบบขนนกออกเป็นช่อ ยาว ๑๐-๑๕ เซนติเมตร ใบย่อยเรียงสลับกันจำนวน ๗-๙ ใบ รูปไข่ กว้าง ๓-๔ เซนติเมตร ยาว ๔-๗ เซนติเมตร ปลายใบแหลม โคนใบสอบ ผิวใบด้านบนสีเขียวเข้ม ท้องใบสีจาง ออกดอกเป็นช่อเกิดตามปลายกิ่ง ออกดอกในเดือนพฤษภาคม - กรกฎาคม ดอกย่อยสีขาวมีขนาดเล็กเกิดบนช่อดอกเชิงประกอบ กลิ่นหอมอ่อน ผลแบบผลแห้งลักษณะเป็นฝักรูปขอบขนานแบนบาง กว้าง ๑.๒ เซนติเมตร ยาว ๔-๖ เซนติเมตร มีเมล็ด ๑-๔ เมล็ด ฝักแก่ในราวเดือนกรกฎาคม - กันยายน ระบบรากค่อนข้างลึกเป็นรากแก้ว และรากแขนง รากฝอยมีปมรากถั่วภายในมีแบคทีเรียที่สามารถตรึงไนโตรเจนได้ จึงมีส่วนช่วยในการบำรุงดินโดยปริยาย

นิเวศวิทยา พยุงมีอัตราการเจริญเติบโตค่อนข้างช้า พบตามธรรมชาติทั่วไปในป่าดิบแล้ง และป่าเบญจพรรณในคาบสมุทรมอินโดจีน ความสูงพื้นที่จากระดับน้ำทะเลประมาณ ๑๐๐-๒๐๐ เมตร ภูมิอากาศร้อนชื้นสลับแห้งแล้ง ได้แก่ ภาคอีสานตอนล่าง ภาคตะวันออกของไทย เขมรตอนเหนือ ลาวตอนใต้ เวียดนามตอนกลางและตอนใต้ ภูมิภาคดังกล่าวมี

ฤดูกาลชัดเจนทั้ง ๓ ฤดู อันจะมีผล ต่อคุณภาพ และลวดลาย ของไม้พยูง สามารถนำไป ปลุกนอกถิ่นกำเนิด ได้แต่อาจมีคุณภาพเนื้อไม้ไม่ดีเท่าต้นที่ขึ้นใน บริเวณถิ่นกำเนิดเดิม

เนื้อไม้พยูงมีสีสนลวดลายที่สวยงามคล้าย เนื้อไม้สักทองแต่สวยงามกว่า มีสีโอ๊คแดงอม ม่วงถึงโอ๊คแดงเลือดหมู มีความแข็งแรงทนทาน เนื้อเหนียวมีความละเอียดสูง เนื้อไม้ไม่มีเสี้ยน สามารถขัดและชักเงาได้ดี ใช้ประโยชน์ได้หลากหลาย อาทิเช่น ส่วนประกอบของบ้าน ได้แก่ ฝาบ้าน บานประตู กรอบหน้าต่าง เครื่องเรือน ได้แก่ เติง ราวตากผ้า ตู้เสื้อผ้า ตู้โชว์ เครื่อง ครัว ได้แก่ ซ้อน ส้อม ตะเกียบ ถ้วย ชาม ชุด

รับแขก เช่น โต๊ะ เก้าอี้ โซฟา เครื่องแกะสลัก เช่น ตุ๊กตา ด้ามปืน ของชำร่วย เครื่องดนตรี ได้แก่ กีตาร์ ซอ ฟลูต ชลุ่ย กลอง กระจาด เป็นต้น

สถานการณ์ในปัจจุบันของพยูงนั้น อยู่ใน สภาพที่วิกฤตต่อการสูญสิ้นเพราะถูกลักลอบ ตัดจากป่าสงวนแห่งชาติจนเหลือไม่มาก มี ราคาสูงถึงลูกบาศก์เมตรละ ๕๐,๐๐๐ - ๑๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งเป็นราคาลักลอบซุกจาก ออกจากป่า ถ้าสามารถนำออกไปต่างประเทศ ได้โดยเฉพาะจีน ราคาจะเพิ่มขึ้นหลายเท่าตัว ถึงลูกบาศก์เมตรละ ๕๐๐,๐๐๐- ๙๐๐,๐๐๐ บาทถ้าคุณภาพของเนื้อไม้ดีมาก และคาดว่า ราคาจะแพงขึ้นเรื่อยๆ ติดต่อกันหลายปีตาม อุปสงค์-อุปทาน

ปัจจุบันงานวิจัยเรื่องพยูงอยู่ระหว่างการ ริเริ่มซึ่งมีระยะเวลาการวิจัยประมาณ ๓ ปี ผู้ที่ สนใจข้อมูลเพิ่มเติมสามารถติดต่อกลุ่มวิจัยไม้

ยืนต้นเพื่อความยั่งยืน ของทรัพยากรป่าไม้ อัครราชวิทยาลัย ๒ ชั้น ๓ ม.มหิดล ศาลายา โทร.๐๒-๔๔๑๙๘๑๖-๒๐ ต่อ ๑๑๙๖ โทรสาร ๐๒-๔๔๑-๕๐๘๑ **มอ**

- อ้างอิง
๑. กลุ่มวิจัยไม้ยืนต้น เพื่อความความยั่งยืนของ ทรัพยากรป่าไม้ ภาควิชา ชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ณ ศาลา ยา ๒๕๕๕.
 ๒. ชัยสิทธิ์ เลี้ยงศิริ, ประเสริฐ ดิยานนท์, อภรณ์ สืบ คำ. ๒๕๓๖. ไม้พยูง (หน้า ๑๒๕ - ๑๓) การปลูกไม้ป่า. โครงการพัฒนาป่าชุมชน, ส่วนอนุรักษ์ สำนักวิชาการ ป่าไม้. ส่วนป่าชุมชน สำนักส่งเสริมการปลูกป่า. กรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. ส.มงคลการพิมพ์ ๓๘๕๕ หน้า
 ๓. พระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ. ๒๕๓๕

ม.มหิดล ขอเชิญเสนอชื่อนักศึกษา กองกิจการนักศึกษา เพื่อรับรางวัลพระราชทาน ปีการศึกษา ๒๕๕๕

มหาวิทยาลัยมหิดล ขอเชิญ คณะ/วิทยาลัย เสนอชื่อนักศึกษา (ระดับปริญญาตรี)ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ ๒ ขึ้นไป ผลการเรียน ในปีการศึกษาที่ผ่านมาไม่ต่ำกว่า ๒.๗๕ และมีคุณสมบัติดีเด่น เพื่อเข้ารับการคัดเลือกเพื่อรับรางวัลพระราชทาน ปีการศึกษา ๒๕๕๕ ระดับอุดมศึกษา เขตภาคกลาง

รางวัลพระราชทานนี้เกิดขึ้นจากน้ำพระทัยอันเปี่ยมด้วยพระเมตตาขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ที่

ทรงมีพระราชปรารภ จะพระราชทานรางวัลให้เป็นของขวัญ กำลังใจแก่นักเรียน นักศึกษาที่มีความประพฤติดี มีผลการเรียน ดีและเป็นผู้บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวม

เสนอชื่อได้ที่ กองกิจการนักศึกษา ชั้น ๓ อาคารศูนย์การ เรียนรู้มหิดล มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา ภายในวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ www.orsa.mahidol.ac.th